

Ēku energoefektivitāte

Publicēts: 26.08.2020.

Ar 2013.gada 9. janvāri ir stājies spēkā jaunais [Ēku energoefektivitātes likums](#). Likumā iekļautās tiesību normas izriet no [Eiropas Parlamenta un Padomes 2010.gada 19.maija direktīvas 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti](#). Ar minētā likuma spēkā stāšanos spēku zaudēja iepriekš spēkā esošais Ēku energoefektivitātes likums (2008.gada 13.marts). Jaunais likums būtiski uzlabo pašreizējo ēku energoefektivitātes regulējumu, papildinot to arī ar Eiropas Savienības direktīvā ietvertajiem jauninājumiem.

Ēku energoefektivitātes likumam pakārtotie noteikumi:

[Ministru kabineta 2013. gada 25. jūnija noteikumi Nr.348 „Ēkas energoefektivitātes aprēķina metode”](#) (turpmāk-MK noteikumi Nr.348);

[Ministru kabineta 2013. gada 9. jūlija noteikumi Nr.383 „Noteikumi par ēku energosertifikāciju”](#) (turpmāk- MK noteikumi Nr.383);

[Ministru kabineta 2018.gada 21.augusta noteikumi Nr.531 "Noteikumi par neatkarīgu ekspertu kompetences novērtēšanu un profesionālās darbības uzraudzību ēku energoefektivitātes jomā"](#) (turpmāk-MK noteikumi Nr.531).

Kas ir energoefektivitāte?

Energoefektivitāte pēc definīcijas nozīmē enerģijas lietderīgu izmantošanu. Lai samazinātu enerģijas patēriņu ēkā, ir nepieciešams saprast, kādi siltuma zudumi ir jākompensē, kāpēc tie ir radušies un kādi energoefektivitātes pasākumi ir jāveic. Tā kā katra māja ir unikāla, tad arī energoefektivitātes pasākumi katrai ēkai būs atšķirīgi.

Atbilstoši Ēku energoefektivitātes likumam ēkas energoefektivitāte ir relatīvs enerģijas daudzums, kas raksturo konkrētās ēkas apkurei, ventilācijai, dzesēšanai, apgaismojumam un karstā ūdens apgādei nepieciešamās enerģijas patēriņu ēkas tipam raksturīgos ekspluatācijas apstākļos. Ēkas energoefektivitāti izsaka kilovatstundās uz kvadrātmetru gadā (kWh/m² gadā).

[Ēku energoefektivitātes aprēķina metode](#).

Ēku energosertifikācija

Ēku energosertifikācija ir process, kurā nosaka ekspluatējamās ēkas vai tās daļas energoefektivitāti un izsniedz ēkas energosertifikātu vai nosaka projektējamās, rekonstruējamās vai renovējamās ēkas vai tās daļas plānoto energoefektivitāti un izsniedz ēkas pagaidu energosertifikātu.

Ēku energosertifikācija ir instruments, kas potenciālajam ēkas pircējam vai īrniekam dod iespēju uzzināt kāds ir piedāvātās ēkas enerģijas patēriņš ekspluatācijas laikā. Tāpat ēkas energoefektivitātes novērtējums var būt noderīgs pašiem ēku īpašniekiem vai pārvaldītājiem. Novērtējot ēkas energoefektivitāti neatkarīgs eksperts ne tikai aprēķina kāds ir ēkas enerģijas patēriņš, bet arī dod ieteikumus ēkas energoefektivitātes uzlabošanai.

MK noteikumi Nr.383 nosaka ēku energosertifikācijas kārtību, ēkas energoefektivitātes sertifikāta un ēkas pagaidu energosertifikāta paraugu, reģistrācijas kārtību, ēku energoefektivitātes salīdzinošo vērtēšanas sistēmu, ēku energoefektivitātes

klasifikācijas sistēmu, energoefektivitātes prasības un augstas efektivitātes sistēmu izmantošanas prasības gandrīz nulles enerģijas ēkām, pārbaudes kārtību un termiņus apkures sistēmām un gaisa kondicionēšanas sistēmām.

Ēkas energosertifikāciju veic:

projektējamai, rekonstruējamai vai renovējamai ēkai, lai to pieņemtu ekspluatācijā vai pārdotu;

ēkas daļai projektējamā, rekonstruējamā vai renovējamā ēkā, lai pārdotu šo ēkas daļu, ja tai ir paredzēta individuāla energosēja vai siltumenerģijas uzskaitē;

ekspluatējamai ēkai, lai to pārdotu, izīrētu vai iznomātu, ja energosertifikāciju pieprasa pircējs, īrnieks vai nomnieks;

ekspluatējamās ēkas daļai, kuras apkurināmā platība pārsniedz 50 kvadrātmetrus, lai to pārdotu, izīrētu vai iznomātu, ja energosertifikāciju pieprasa pircējs, īrnieks vai nomnieks un ja šai ēkas daļai ir individuāla energonešēja vai siltumenerģijas uzskaitē;

valsts vai pašvaldības īpašumā esošai ekspluatējamai publiskai ēkai, kuras apkurināmā platība pārsniedz 250 kvadrātmetrus; gadījumos, kad ēkas īpašnieks ir pieņēmis lēmumu par ēkas energosertifikāciju.

Salīdzinošā vērtēšanas skalā ēkas tiek iedalītas klasēs pēc energoefektivitātes rādītājiem: C, D, E un F klase atbilst pamata energoefektivitātes klasēm, A un B klase atbilst paaugstinātās energoefektivitātes klasēm un tās tiek noteiktas atsevišķi dzīvojamām un nedzīvojamām ēkām:

Dzīvojamām ēkām:

- A klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei nepārsniedz 40 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- B klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 40 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, bet nepārsniedz 60 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- C klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 60 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, bet nepārsniedz 80 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- D klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 80 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, bet nepārsniedz 100 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- E klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 100 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, bet nepārsniedz 150 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- F klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 150 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, ēkai nepieciešami energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi.

Nedzīvojamām ēkām:

- A klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei nepārsniedz 45 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- B klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 45 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, bet nepārsniedz 65 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- C klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 65 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, bet nepārsniedz 90 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- D klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 90 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, bet nepārsniedz 110 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- E klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 110 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, bet nepārsniedz 150 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā;
- F klase – energoefektivitātes rādītājs apkurei pārsniedz 150 kilovatstundas uz kvadrātmetru gadā, ēkai nepieciešami energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi.

Ēku energosertifikātu paraugi

MK noteikumi Nr.383 nosaka divu veidu ēku energoefektivitātes sertifikātus:

Ēkas energoefektivitātes sertifikāts (ekspluatācijā esošām ēkām un to daļām, derīgs 10 gadus [sertifikāta paraugs](#)).

Ēkas energoefektivitātes pagaidu sertifikāts (jaunbūvēm, rekonstruējamām vai renovējamām ēkām un to daļām), derīgs 2 gadus ([sertifikāta paraugs](#)).

MK noteikumi Nr.383 nosaka, ka neatkarīgi eksperti izsniegtos ēku energosertifikātus un ēku pagaidu energosertifikātus reģistrē ēku energosertifikātu reģistrā, ko uztur Būvniecības valsts kontroles birojs. Ēku energosertifikātu reģistrā iekļauj datus, kas saskaņā ar šiem noteikumiem iekļauti ēkas energosertifikātā, ēkas pagaidu energosertifikātā un šo dokumentu pielikumos.

Apkures sistēmu (apkures katlu) un gaisa kondicionēšanas sistēmu pārbaudes

MK noteikumi Nr.383 nosaka termiņos, kuros ēkas īpašnieka pienākums ir nodrošināt [apkures sistēmu un gaisa kondicionēšanas sistēmu pārbaudes](#).

[Informācija par Neatkarīgajiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā](#)

[Eiropas Parlamenta un Padomes 2012/27/ES \(2012. gada 25. oktobris\) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK](#) nosaka prasības par ēku renovācijas stratēģijas izstrādi (4. pants.), valsts ēku renovāciju (5.pants) un publiskajiem iepirkumiem (6.punkts).

<https://www.em.gov.lv/lv/eku-energoefektivitate>